Wychodzi raz w tygodniu. *Porto opłacone ryczałtem.*

ROK XVI. Kraków, dnia 18 listopada 1933 Nr. 39.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Orzeczenia Sądu Najwyższego

PODATEK PRZEMYSŁOWY.

Wyręby leśne, dokonywane na własny rachunek przez spółki akcyjne, jako właścieli obszarów leśnych, podlegają obowiązkowi podatkowemu w myśl p. 1 lit. c) art. 2 ustawy i 15. lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust.

Wyrok N. T. A. z 19. czerwca l. rej. 3298/31.

POŚREDNICTWO PRZY SKUPIE ZAWODOWYM.

Art. 5 p. 5 ustawy z 15. lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. nie wyklucza pośrednictwa handlowego przy skupie zawodowym.

Wyrok N. T. A. z 27. września 1933 l. rej. 7690/31.

Decyzją z dnia 11. czerwca 1931 Komisja Odwoławcza odwołania nie uwzględniła z tem uzasadnieniem, że uznano obrót za dokonany na rachunek własny, albowiem płatnik prowadzi skup ziemiopłodów, a pośrednictwa przy skupie ustawa nie przewiduje.

Powyższa decyzja Komisji Odwoławczej stanowi przedmiot skargi do N. T. A., w której płatnik zwalcza stanowisko pozwanej władzy, twierdząc, że przedsiębiorstwo skupu zawodowego może dokonywać swych operacyj we wszystkich bez wyjątku formach, jakie są przewidziane przez prawo prywatne.

N. T. A. uznał stanowisko, zajęte w skardze, w tem rozumieniu za trafne, że przedsiębiorstwo skupu zawodowego może być wykonywane przy pomocy pośredników, czyli że ustawa z 15. lipca 1925 o podatku przemysłowym poz. 550 Dz. Ust. przy prowadzeniu skupu zawodowego, nie wyklucza pośrednictwa. N. T. A. przychylił się przytem do zapatrywania prawnego, wyrażonego w wyroku S. N. z 7 lipca 1931 II. 4. K. 393/31 (Nr. 353 Zbioru orzeczeń S. N. Izby II), w którym S. N. orzekł, że „bez znaczenia dla istoty skupu zawodowego jest okoliczność, czy transakcyj nabycia dokonywa kupiec zagraniczny bezpośrednio, czy przez pośredników, jeżeli ci na jego rachunek pracują; sposób współpracy pośredników jest obojętny“. Aczkolwiek wyrok S. N. dotyczy skupu, prowadzonego przez zagranicznego kupca, to jednak okoliczność ta jst w danym wypadku bez znaczenia. Tak samo bez znaczenia jest oczywiście okoliczność, że firma, dla której skarżący pośredniczył przy skupie, nie była od tego przedsięboirstwa opodatkowana, gdyż spór dotyczy nie tej firmy, lecz innego płatnika.

Z powyższych powodów N. T. A. uchylił zaskarżone orzeczenie, jako niezgodne z ustawą.

MŁYNY HANDLOWO-GOSPODARCZE —

W młynach handlowo-gospodarczych odnośnie do obrotów, osiągniętych z wydawania mąki za przywiezione przez rolników do przemiału zboże z zapasów mąki, uzyskanej ze zboża, otrzymanego w ten sam sposób, podstawę wymiaru podatku przemysłowego od obrotu stanowi wynagrodzenie za przemiał (art. 5 p. 8 ustawy z 15 lipca 1925, poz. 550 Dz. U.).

Wyrok Najw. T. A. z dnia 14 września 1933 r. l. rej. 8621/31.

MŁYN PAROWY, SPRZEDAJĄCY MĄKĘ KONSUMENTOM I DROBNYM KUPCOM—STAWKA PODATKU.

Obrót przedsiębiorstwa młyna parowego, pochodzący ze sprzedaży mąki zarówno konsumentom, jak i drobnym kupcom w mniejszych ilościach, podlega 1 proc. stawce podatkowej w myśl art. 7 lit. c. (ustawy z 15 lipca 1925, poz. 550 Dz. U.).

Wyrok Najw. T. A. z dnia 18 września 1933 r. l. rej 6745/32.

DETALICZNA I DROBNA SPRZEDAŻ PRODUKTÓW WŁASNEGO WYROBU, DOKONYWANE W TYM SAMYM LOKALU, GDZIE SIĘ MIEŚCI ZAKŁAD PRZEMYSŁOWY: POJĘCIE LOKALU.

Przez lokal rozumie się część domu, stanowiącą ze względu na cel, któremu służy, jedną całość.

Wyrok Izby Karnej (s. 3) S. N. z dn. 13 czerwca 1933 roku 3 K. 415/33.

ODDZIELNE PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE.

Sprzedaż towarów na rachunek firmy, nieopłacającej podatku przemysłowego (art. 5 punkt 5 ustawy o podatku przemysolwym), lub nie oznaczającej ceny sprzedaży, nie może wchodzić w zakres czynności domu składowo-komisowego, lecz musi być uważana za oddzielne przedsiębiorstwo handlowe (Orz. 31. III. 1932 r, II. 3. K. III/32).

ZAKŁAD GASTRONOMICZNY.

Sam wyszynk trunków nie połączony z podawaniem posiłku w jakiejkolwiek innej formie, jak obiadów, przekąsek ciepłych lub zimnych i t. p. nie jest zakładem gastronomicznym w rozumieniu cz. II. lit. A. rozdz. VII. kat. II. p. 2 załącznika do art. 23 ustawy o podatku przemysłowym. (Orz. 31. V. 1932 r., II. 4 K. 399/32).

PRZEDSIĘBIORSTWO DROBNEJ SPRZEDAŻY TOWARÓW W POKOJU DRUGIEGO.

Przedsiębiorstwo drobnej sprzedaży towarów, zajmujące w pokoju drugiego odrębnego przedsiębiorstwa tylko pewną mniejszą przestrzeń, jest obowiązane wykupywać świadectwo przemysłowe IV. kat, odpowiadające niewielkiemu pomieszczeniu. (Orzecz. 16. VI. 1932, II. 3. 423/32).

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVI. Kraków, dnia 18 listopada 1933 Nr. 39.

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43. Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342

Ogłoszenia:
Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp. w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100 Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 23 Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Wobec wyborów do rad miejskich

Na łamach tego pisma nie dajemy zasadniczo wyrazu poglądów politycznych, nurtujących szeregi kupiectwa, które reprezentujemy. Organizacja, której jesteśmy organem, nie nosi specjalnego oblicza ideowo-politycznego. Pismo nasze nie agitowało nigdy za jakiemkolwiek stronnictwem przy wyborach do ciał ustawodawczych i samorządowych. Nie wchodziliśmy też nigdy w zakres kompetencji i zasięgu działania organizacyj politycznych, zachowując zupełną neutralność w sprawach, pozostających poza naszym statutem formalnym i poza sferą zainteresowań gospodarczo-zawodowych.

Bywają jednak chwile, a do nich należy i obecny okres, kiedy sprawy polityczne zazębiają się tak dalece ze sprawami gospodarczemi, że niejednokrotnie trudno odseparować zagadnienia polityczne od zagadnień gospodarczych. Żyjemy wszak w okresie, w którym politycy zajmują się sprawami gospodarczemi, a ekonomiści zajmują się sprawami politycznemi, pierwsi w celu lepszego zrozumienia spraw politycznych drudzy dla głębszego ujęcia kompleksu przyczyn, składających się na daną sytuację gospodarczą. W takich chwilach toczy się walka między sferami politycznemi, pragnącemi dla celów politycznych wpływać na tok wydarzeń na froncie gospodarczym a między sferami gospodarczemi, które swemi umiejętnościami gospodarczemi, doświadczeniem i zasięgiem zainteresowań, obejmujących całokształt zagadnień państwowych, pragną współdziałać na froncie politycznym dla zapewnienia zjawiskom gospodarczym spokoju od strony politycznej. — Dopiero onegdaj, — na marginesie przemówienia p. pułk. Sławka o pracach w kierunku reformy Konstytucji w Polsce — wysunęliśmy pod adresem czynników miarodajnych życzenie, aby w nowym ustroju ciał ustawodawczych znalazło się także miejsce dla przedstawicieli życia gospodarczego. Wychodziliśmy z założenia naturalnie nie politycznego, lecz wyłącznie gospodarczego, a mianowicie chodziło nam o zapewnienie udziału czynnika gospodarczego w pracach ciał ustawodawczych, regulujących wpływ administracji państwowej na bieg gospodarstwa społecznego Polski. Jako pismo, reprezentujące interesy sfer handlowych wysunęliśmy życzenie, aby w przyszłych ciałach ustawodawczych znalazło się także miejsce dla handlu.

Obecnie wypada nam ponownie zająć się kwestją konieczności udziału czynnika handlowego w orga-

nizacji administracyjno-politycznej. Chodzi tu o rozpisane na 10. XII. br. wybory do ciał samorządowych w szeregu miejscowości. Nie chcemy zająć w tej chwili stanowiska w sprawie ukształtowania się list wyborczych, które będą napewno przedmiotem trosk poszczególnych związków politycznych, społecznych i gospodarczych. Pragniemy jedynie, niejako na marginesie tych wyborów, zaznaczyć, że skład reprezentacji samorządów jest w tej chwili kwestją daleko ważniejszą dla życia gospodarczego, aniżeli dla życia politycznego. Zresztą dziś, w okresie stabilizacji stosunków wewnętrzno-politycznych, dzięki silnemu i jednolitemu pod względem oblicza ideowego i programu działania rządowi, jak również w okresie straszliwego kryzysu gospodarczego, sprawy gospodarcze wysuwają się z natury rzeczy na plan pierwszy, przewyższając swą doniosłością wszystkie inne zagadnienia w szczególności zaś wewnętrzno-polityczne. **Wyborami do rad miejskich muszą się zatem interesować bardziej sfery gospodarcze, aniżeli sfery polityczne. Zarówno bowiem w samorządach jak i w ciałach ustawodawczych mają sfery gospodarcze dzisiaj więcej do szukania i znalezienia, aniżeli w polityce.**

Uważamy zatem, że dziś bardziej, niż kiedykolwiek, wybory do ciał samorządowych są sprawą w przeważającej części gospodarczą. Chodzi o wpływ na politykę gospodarczą samorządu, stanowiący drugi po władzy państwowej najważniejszy czynnik polityczno-gospodarczy w kraju. Chodzi o kwestje tak żywotne, jak podatki samorządowe, targowiska, rzeźnie, przedsiębiorstwa komunalne, dostawy, regulacje ulic, budowle, sprawy taryf i cen przedsiębiorstw miejskich, oświetlenia, normowanie szeregu przepisów porządkowych, tyczących się wyłącznie kupiectwa (szyldy, portale, godziny handlu, uprawnienia przemysłowe) etc. etc., które to sprawy nie mogą być załatwiane bez współdecydowania w nich najbardziej kompetentnych sfer gospodarczych. Handel bagatelizował sobie dotychczas doniosłość wyborów do rad miejskich. Ale gdy się okazało, że sprawy takie ważne, jak cena światła i energji elektrycznej, cena gazu, rozwój komunikacji mieskiej, etc. są zagadnieniami nieraz decydującemi dla placówek handlowych, wypłynęo pełne zrozumienie doniosłej roli reprezentacji handlu w radach miejskich.

Na terenie m. Krakowa nie mamy się wprawdzie wiele uskarżać na obecnych włodarzy miasta, jednak sama dobra wola ojców miasta nie wystarcza, lecz musi istnieć także świadomość w kierunku czynienia takich lub innych posunięć. Dobrze jest, że istnieje dobra wola. Gdy do tego czynnika dojdzie czynnik **zrozumienia potrzeb i interesów**, wypływających z sytuacji gospodarczej handlu — otrzymamy dopiero w całej pełni dobrą politykę.

Wybory do ciał ustawodawczych i samorządowych przestały już być sprawami czysto politycznemi. O tem niech pamiętają wszyscy ci, którzy nie wyzbyli się dotychczasowego sądu o tych rzeczach a przedewszystkiem powinni o tem pamiętać — kupcy, których to najbardziej dotyczy.

Sprawy celne.

ZMIANY W NOWEJ TARYFIE CELNEJ.

Ukazało się rozporządzenie P. Prezydenta, dotyczące zmiany szeregu pozycji przywozowej taryfy celnej. Zmiany dotyczą zarówno pierwszej, jak i drugiej kolumny stawki. Zmiany stawek dotyczą między innemi nasion oleistych, która przy utrzymaniu stawki zasadniczej mogą być przewożone dla celów przerobu fabrycznego za pozwoleniem Ministra Skarbu bez cła z wyjątkiem nasion sojowych, które opłacać będą w tym wypadku 2.50 i 2.00. Następnie dokonano zmian w zakresie przewozu artykułów kolonjalnych, a więc kawy, kakao, przypraw korzennych itd. Poza nasionami oleistemi rozporządzenie przeprowadza zmiany w zakresie stawek przy przywozie olejów roślinnych, stałych i ciekłych oraz oleju sezamowego podnosząc naogół stawki w dziedzinie przewozu tych artykułów. Również tłuszcze zwierzęce jak tran, wszelkie tłuszcze zestawione itd. mają zmienione na podstawie rozporządzenia stawki celne. W dalszym ciągu rozporządzenie dotyczy niektórych artykułów chemicznych, obuwia z tkanin, dywanów, niektórych tkanin, tektury, papieru, mebli itd. Również dokonane zostały zmiany w dziale odlenia metali nieszlachetnych i wyrobów z nich w kierunku wprowadzenia w niektórych wypadkach przewozu bezcłowego, w innych zaś wypadkach w kierunku podwyższenia wpłat.

WYKAZ ZNIŻEK KONWENCYJNYCH CŁA

dla towarów nadchodzących z: 1) Austrji, 2) Francji, 3) Grecji, 4) Jugosławji, 5) Łotwy, 6) Norwegji, 7) Persji, 8) Rumunji, 9) Szwecji, 10) Unji belgijsko-luksemburskiej, 11) Węgier, 12) Z. S. S. R. — jest do przejrzenia w sekretarjacie Krak. Stow. Kupców, Grodzka 43, w godzinach urzędowych.

1) Towary nadsyłane z krajów wymienionych w pp. 1—8 i 11 korzystają z ceł konwencyjnych od dnia 11. października 1933 do odwołania.

2) Towary nadsyłane z Belgji korzystają z ceł konwencyjnych od dnia 11. października 1933 do czasu ratyfikacji traktatu handlowego pomiędzy Polską a Unją Celną Belgijsko-Luksemburską.

3) Towary nadsyłane z Szwecji korzystają z ceł konwencyjnych od dnia 1. listopada 1933 r. do dnia 1. maja 1934.

4) Towary nadsyłane z Z. S. S. R. korzystają z ceł konwencyjnych od dnia 11. października 1933 r. do dnia 31. marca 1934 r.

Zniżka cła na śledzie wędzone

Śledzie wędzone t. zw. „Strömlingi" za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu opłacają cło ulgowe wysokości 50% cła autonomicznego i to do dnia 30-go kwietnia 1934 włącznie. Dz. U.: 89.

Sprawy podatkowe.

Nowy 10% dodatek do podatku przemysłowego.

(Handel go nie płaci).

Ukazało się rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o poborze 10 proc. dodatku do państwowego podatku gruntowego i przemysłowego przeznaczone na cele akcji interwencyjnej na rynku artykułów rolnych. Dodatek do państwowego podatku gruntowego będzie pobierany od wszystkich gruntów, z wyłączeniem województw: wileńskiego, nowogródzkiego, poleskiego i częściowo wołyńskiego i białostockiego, oraz z wyłączeniem płatników, opłacających podatek z zastosowaniem degresji. Dodatek do państwowego podatku przemysłowego od obrotu opłacają przedsiębiorstwa przemysłowe od I. do V. kategorji. Od pobierania dodatku będą wyłączone dodatki samorządowe oraz 10% dodatek wprowadzony ustawą z dnia 12 lutego 1931. Art. 2 i 3 rozporządzenia zawierają niezmiernie ważne postanowienia dotyczące terminów, do których mają być te dodatki pobierane. I tak dodatek do podatku gruntowego będzie pobierany jedynie od drugiej raty państwowego podatku gruntowego za r. 1933 i od pierwszej raty tego podatku za r. 1934. Dodatek do podatku przemysłowego od obrotu będzie pobierany jedynie od obrotu osiągniętego w okresie od 1 października 1933 r. do 30 września 1934. Postulaty wysuwane ze strony sfer rolniczych niezupełnie zostały uwzględnione w powyższem rozporządzeniu. Pierwotny tekst rozporządzenia został wprawdzie uzupełniony dodaniem terminu do którego rozporządzenie ma obowiązywać jednakowoż nie został zaznaczony w treści rozporządzenia cel, na który te dodatki są przeznaczone. (Dz. U. 84 r. 1933).

Jednocześnie ukazało się rozporządzenie Pana Prezydenta R. P. o państwowym podatku od uboju, mającym być również przeznaczonym na cele akcji interwencyjnej. Według rozporządzenia podatkowi temu podlega ubój bydła rogatego, cieląt i nierogacizny, z wyjątkiem zwierząt przeznaczonych do spożycia we własnem gospodarstwie domowem. Dalsze wyjątki będą określone w rozporządzeniu wykonawczem ministra Skarbu w porozumieniu z ministrem Rolnictwa i Reform Rolnych. Państwowy podatek od uboju wynosi a) od jednej sztuki bydła rogatego 3 zł., b) jednego cielęcia 50 gr., c) od jednej sztuki nierogacizny 1.50 zł. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1-go listopada br., obowiązuje na całym obszarze Rzplitej.

Drobne kupiectwo domaga się utrzymania pod. ryczałtowego

Jak wiadomo w dniu 31-go grudnia br. wygasa moc obowiązująca rozporządzenia w sprawie zryczałtowania podatku przemysłowego. Władze skarbowe rozważają więc obecnie sprawę ewent. przedłużenia tego rozporządzenia na okres dalszy. Sprawa zryczałtowania podatku przemysłowego interesuje w bardzo silnym stopniu w pierwszym rzędzie kupiectwo detaliczne i drobne. W tych dniach właśnie odbyło się w Centralnym Związku Detalicznego i Drobnego Kupiectwa zebranie poświęcone temu zagadnieniu.

Poza przedstawicielami wszystkich branż, należących do Związku, obradom przysłuchiwał się naczelnik wydziału podatkowego Izby Przem. Handlowej w Warszawie, Dr. Lubowicki, który ostatnio jeździł specjalnie zagranicę w celu zaznajomienia się w rozmaitych krajach z problemem podatku ryczałtowego.

Zarówno referent p. Małkin, jak i następni mówcy wypowiedzieli się w zasadzie za utrzymaniem podatku zryczałtowanego. **Spadek jednak konsumcji i cen zmusza** do tego, by za podstawę ustalenia ryczałtu przyjąć przeciętną sumę obrotów w latach 1929 1930 i 1931 **zmniejszoną o 30%, gdyż o taki procent zmniejszyły się obroty przy uwzględnieniu**

spadku cen i t. d. Mówcy domagali się również obniżenia stawki podatkowej do 3|4 proc., albowiem obecnie stawkę 1% płacą płatnicy bez podatku zryczałtowanego, który winien mieć pewne przywileje.

W wyniku dyskusji zebranie uchwaliło następującą rezolucję, która przedstawiona została odpowiednim instancjom:

Mając na uwadze udogodnienie, jakie przynosi system zryczałtowanego podatku obrotowego zebranie informacyjne członków Oddziału Warszawskiego Centr. Zw. Dr. Kupiectwa wypowiada się za koniecznością utrzymania w dalszym ciągu powyższego systemu w ujęciu rozporządzenia Ministra Skarbu z dn. 4-go lutego 1932 r., przy uwzględnieniu jednak poniższych zasad, któreby z jednej strony dostosowały wysokość wymiarów zryczałtowanego podatku do obecnych warunków gospodarczych z drugiej zaś usunęły istniejące w powyższem rozporządzeniu luki i braki:

Ze względu na znaczny spadek obrotów w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych w latach 1932 i 1933 oraz ze względu **na brak uzasadnionych przypuszczeń co do zwiększenia się obrotów w roku 1934,** należy za podstawę ustalenia ryczałtu przyjąć przeciętną sumę obrotów z lat 1929, 1930 i 1931 z równoczesnem zmniejszeniem uzyskanej stąd sumy w granicach do 30%. Od ustalonych w ten sposób sum obrotu zryczałtowany podatek winien być obliczony wedle ¾% stawki.

Z tych samych względów ryczałt winien być wprowadzony narazie na rok 1934. Zastosowanie bowiem ryczałtu tylko na okres jednoroczny pozwoli z początkiem roku 1935 na poczynienie uzasadnionych konjukturalnie korektur.

Celem uniknięcia podwójnego opodatkowania ustalone sumy zryczałtowanego podatku winny podlegać stosunkowemu obniżeniu w odniesieniu do tych przedsiębiorstw, u których część obrotu pochodzi ze sprzedaży artykułów, podlegających scalonemu podatkowi przemysłowemu.

Isniejące w obecnie obowiązującem rozporządzeniu o zryczałtowaniu podatku luka w postaci braku środka prawnego przeciwko niezaliczeniu do przedsiębiorstw, podlegających zryczałtowaniu, winna być usunięta.

Zryczałtowany podatek obrotowy na rok 1935 i 1935 ma być obliczony na podastawie obrotów za rok 1931 z uwzględnieniem konjunkturalnej zwyżki lub zniżki. Zwyżki lub zniżki obrotów w procentowym stosunku w porównaniu za rok 1931 ustalają Izby Przemysłowo-Handlowe po wysłuchaniu opinji organizacyj gospodarczych.

Ryczałtowemu opodatkowaniu podlegają wszystkie przedsiębiorstwa zaliczone zgodnie z zał. do art. 23 Ustawy o podatku przemysłowym do przedsiębiorstw handlowych, za wyjątkiem prowadzących

sprzedaż hurtową, których obroty roczne nie przekraczają kwoty 75.000 zł. w Warszawie i miejscowościach I. klasy oraz 60.000 zł. w pozostałych miejscowościach.

Nowe podatki — nowe trudności gospodarcze.

Zamiar wprowadzenia podatku od sody wywołał w sferach gospodarczych poważne zaniepokojenie, któremu dał zresztą również wyraz Związek Izb Przemysłowo-Handlowych w Polsce.

Władze skarbowe pragną otrzymać z nowego źródła podatkowego przeszło 5 miljonów złotych, z czego przeszło 4 miljony ma dać podatek od tych gatunków sody, które używane są do dalszego przerobu w innych przemysłach.

Konsekwencje tego opodatkowania łatwo przewidzieć. — Nie zapłaci tego podatku pierwsze źródło nabycia sody. Zostanie on przerzucony na te czynniki, które używać będą sody do dalszego przerobu i które w końcu obarcza podatkiem konsumenta.

Z oświadczenia fachowców wynika wreszcie, że przewidywania władz skarbowych co do możliwości osiągnięcia prawie 4 i pół miljona zł. z opodatkowania sody zużywanej w ¾ do dalszego przerobu są absolutnie nierealne.

Podatek, który musi podnieść cenę sody w przemyśle przetwórczym spowoduje szukanie innych artykułów tańszych, nieopodatkowanych. Nie będzie to trudne, gdyż soda należy do tych składników pro-

dukcji, które dają się zastąpić przy fabrykacji innym artykułem. Należy się więc liczyć w razie podwyższenia ceny z trudnościami przy zbyciu sody w hutach szklanych, które mogą używać do fabrykacji szkła sody glauberskiej. Przy wyrobie nawozów sztucznych, w kopalniach i hutach podrożenie sody wywołać musi komplikacje i zmniejszenie spożycia, w każdym razie z powodów kalkulacyjnych zbyt zmniejszy się, a tem samem liczyć się należy ze znacznem zmniejszeniem się przewidywanych sum z opodatkowania.

Fachowcy, twierdzą, że przy zmniejszeniu się zużycia sody — cały podatek, jaki mógłby osiągnąć skarb nie przekroczy 2 i pół miljona złotych. Przy osiągnięciu tak minimalnego wyniku dla skarbu — straty dla życia gospodarczego mogą być bardzo poważne.

Wobec istniejących przepisów w stosunkach gospodarczych polsko-gdańskich co do zwrotu towarów przy wywozie do Gdańska — powstaje możność wywożenia towaru w którym soda jest poważnym czynnikiem produkcji do Gdańska i przywożenie go stamtąd bez opłacenia, obowiązującego u nas podatku od sody.

W tym wypadku wytworzyłaby się wprost paradoksalna sytuacja, w której wytwórcy u nas byliby poszkodowani z korzyścią dla producentów gdańskich, którzy wówczas stanowiliby dla naszych sfer gospodarczych bardzo poważną konkurencję.

Zarówno więc z motywów powyższych, jak również z tego względu, że projekt opodatkowania sody zrywa zupełnie niesłusznie z dotychczasową zasadą ustawodawstwa podatkowego, polegającą na omijaniu przy podatkach pośrednich opodatkowania artykułów służących do celów dalszej przeróbki przemysłowej przy wytwarzaniu innych artykułów, należy oczekiwać, że Min. Skarbu weźmie pod uwagę argumenty sfer gospodarczych.

UTWORZENIE FUNDUSZU INWESTYCYJNEGO.

W celu upamiętnienia 15-lecia odzyskania Niepodległości, specjalnem rozporządzeniem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej, został utworzony Fundusz Inwestycyjny, przeznaczony na finansowanie celowych z punktu widzenia państwowego inwestycyj. Zarząd oraz ustalenie zakresu w kierunku działalności Funduszu Inwestycyjnego został poruczony władzom Funduszu Pracy.

Na środki finansowe Funduszu Inwestycyjnego złożą się dochody z finansowanych przezeń inwestycyj oraz dotacje zwrotne i bezzwrotne skarbu państwa.

Minister skarbu został upoważniony do wypuszczenia opiewających na okaziciela bezterminowych skryptów dłużnych skarbu państwa pod nazwą „bonów Funduszu Inwestycyjnego“ i do przekazywania ich Funduszowi Inwestycyjnemu tytułem zwrotnym, lub bezzwrotnym.

Bony Funduszu Inwestycyjnego mogą być wypuszczone serjami w sumie łącznej, nieprzekraczającej kwoty 100 miljonów złotych i będą umarzane w drodze perjodycznych losowań, przyczem bon wylosowany będzie wykupiony za wielokrotność jego wartości imiennej. Na żądanie posiadaczy bony Funduszu Inwestycyjnego będą wykupywane według ich wartości imiennej przez kasy urzędów skarbowych na warunkach, które określi rozoprządzenie ministra skarbu.

Zabezpieczenie specjalne tych bonów stanowią majątek i dochody Funduszu Inwestycyjnego oraz cały majątek i dochody lasów państwowych.

Bony Funduszu Inwestycyjnego i przychody od

nich będą wolne od wszelkich podatków i danin państwowych oraz samorządowych, a będą miały wszelkie prawa papierów pupilarnych i będą mogły być używane do lokowania kapitałów osób, pozostających pod opieką i kuratelą, jako też kapitałów fundacyjnych, kościelnych, korporacyj publicznych oraz kuracyj cywilnych i wojskowych. Bony Funduszu Inwestycyjnego będą również przyjmowane w ich wartości imiennej na spłatę wszelkich należności skarbu państwa bez żadnych ograniczeń.

ROZPORZĄDZENIE O SPÓŁKACH Z OGR. ODP.

W Dz. U. Nr. 82 z 28. X. br. ukazało się rozporządzenie p. Prezydenta o spółkach z ogran. odpowiedzialnością wprowadza szereg poważnych zmian w zakresie organizacji tych spółek. Przedewszystkiem ustala ono, iż spółki z ograniczoną odpowiedzialnością można nawiązywać w celach gospodarczych o ile ustawy nie zawierają ograniczeń. Spółka taka jest osobą prawną i spółką handlową. Spólnicy nie odpowiadają osobiście za zobowiązania spółki. Kapitał zakładowy dzieli się na udziały o równej lub nie równej wysokości. Umowa spółki postanowi, czy spólnik może mieć jeden tylko, czy większą ilość udziałów. Jeżeli spólnik może mieć większą ilość udziałów, wówczas wszystkie udziały w kapitale zakładowym powinny być równe i są niepodzielne. Kapitał zakładowy powinien wynosić przynajmniej 10 tysięcy złotych. Wysokość udziału nie może być mniejsza niż 500 złotych.

Do powstania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością potrzeba: 1) zawarcia umowy spółki w formie aktu notarjalnego, 2) wniesienia całego kapitału zakładowego, 3) ustanowienia władz spółki, 4) wpisu do rejestru handlowego. Spółka nabywa osobowość prawną przez zarejestrowanie. W spółkach w których kapitał zakładowy przewyższa kwotę 250.000 zł., a spólników jest więcej niż 50 musi być ustanowiona rada nadzorcza lub komisja rewizyjna. Projekt przewiduje dwie formy łączenia się spółek z ograniczoną odpowiedzialnością: 1) przeniesienia całego majątku spółki na inną spółkę, 2) zawiązania nowej spółki. Przekształcenie spółki akcyjnej na spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością nie powoduje żadnych zmian w jej stosunku do osób trzecich.

Nowe prawo o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością ma wejść w życie z dn. 1 stycznia 1934 r. na całym obszarze Rzeczypospolitej z wyjątkiem województwa śląskiego gdzie ma nabrać mocy obowiązującej dopiero później.

Rozporządzenie o bilansach.

W Dzienniku Ustaw Nr. 84 pozycja 623 z b. r. ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27-go października 1933 roku o następującem brzmieniu:

Art. 1. (1) **Osoby prawne**, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych, powinny sporządzać bilanse, zamknięcia rachunkowe (rachunek strat i zysków) oraz sprawozdania roczne z zachowaniem postanowień rozporządzenia niniejszego.

(2) Rozporządzenie niniejsze nie dotyczy **spółek jawnych (firmowych) i komandytowych**, a nadto przedsiębiorstw **bankowych, zakładów ubezpieczeń oraz przedsiębiorstw państwowych.**

Art. 2. (1) W bilansach, zamknięciach rachunkowych oraz sprawozdaniach rocznych, należy uwidocznić wszystkie dane, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu i rozwoju gospodarczego osoby prawnej.

(2) W szczególności należy w bilansie ujawnić majątek, znajdujący się w nieruchomościach, gotówce, papierach procentowych, wierzytelnościach, kaucjach, udziałach, i zapasach, jakoteż wszystkie zobowiązania.

(3) Sprawozdania roczne powinny wykazać koszty administracji, fabrykacji oraz koszty finansowe, a to: wynagrodzenie naczelnych władz personalu administracyjnego i technicznego, zarobki pracowników, świadczenia socjalne oraz odsetki od pożyczek krajowych i zagranicznych.

Art. 3. Upoważnia się Ministrów: Przemysłu i Handlu oraz Skarbu do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów o sposobie sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań osób prawnych, których dotyczy rozporządzenie niniejsze.

Art. 4. Wykroczenie przeciwko przepisom rozporządzenia niniejszego lub rozporządzeń na jego podstawie wydanych stanowi występek z art. 280 kodeksu karnego.

Art. 5. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom: Przemysłu i Handlu, Skarbu oraz Sprawiedliwości.

Art. 6. (1) Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przepisy rozporządzenia niniejszego stosują się do bilansów, zamykanych **po dniu 31 grudnia 1933 roku** oraz do sporządzanych po tym terminie zamknięć rachunkowych i sprawozdań.

(2) Postanowienia rozporządzenia niniejszego nie uwłaczają przepisom, dotyczącym zasad sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań, wydanych dla poszczególnych rodzajów osób prawnych, objętych art. 1.

(Przyp. Red.: Rozporządzenie to jest zatem ramowe. Z tego powodu nie ma ono jeszcze praktycznej doniosłości. — Dopiero po ogłoszeniu szczegółowych przepisów wykonawczych zapowiedzianych w art. 3 powyższego rozporządzenia uzyska ono praktyczną doniosłość).

W sprawie stosowania 14-to dniowego terminu ulgowego przy płatnościach podatkowych.

Na skutek przedstawienia Izbie Przem.-Handl. przez Krak. Stowarzyszenie Kupców niewłaściwego stosowania przez Kasy Skarb. przepisów w powyższej sprawie, Izba Przem.-Handl. zwróciła się z zażaleniem do Izby Skarbowej w Krakowie.

Na pismo Izby Przemysłowo-Handlowej w sprawie **stosowania 14-dniowego terminu ulgowego przewidzianego w art. 2 ustawy z dn. 31. VII. 1924.** (Dz. U. R. P. Nr. 73. poz. 721) nadesłała Izba Skarbowa w Krakowie okólnik Nr. 122/E., wydany w dniu 27. X. 1933. L. W. II. 82050/33 następującej treści:

„Izba Przemysłowo-Handlowa pismem z dnia 2. X. 1933. L: 14753/33/Ra, odniosła się z zażaleniem do Izby Skarbowej, iż podległe tut. Izbie Skarbowej Urzędy skarbowe nie respektują przepisów art. 2 ust. z dnia 31. VII. 1924. o pobieraniu od zaległości w podatkach bezpośrednich oraz w należytościach stemplowych kar za zwłokę, odsetek za odroczenie, tudzież kosztów egzekucyjnych (Dz. U. R. P. Nr. 73. poz. 721) w przedmiocie stosowania 14-dniowego terminu ulgowego przy spłacie podatków bezpośrednich.

W związku z powyższem Izba Skarbowa przypomina podane niżej zarządzenia Min. Skarbu, które winny być ściśle respektowane i stosowane.

1) reskr. Min. Skarbu z dnia 27. IX. 1924. L/D P. O. 5126/III. 24) reskr. Izby Skarbowej z dn. 18. X. 1924 L. II. 11887/24 w przedmiocie dopuszczalności egzekucji przed upływem 14-dniowego terminu ulgowego.

2) reskr. Min. Skarbu z dnia 30. IV. 1931. L. D. V. 6204/1/31 w sprawie poboru kar za zwłokę i odsetek za odraczanie przy częściowych wpłatach,

3) reskr. Min. Skarbu z dnia 25. X. 1930. L. D. V. 20253/1/30, tut. okólnik Nr. 169/Egz. i z dnia 12. XII. 1930. L. D. V. 10005/VI/30, w sprawie obliczenia terminów i sposobu zarachowania odsetek za odroczenie i kar za zwłokę od odroczonych lub rozłożonych na raty zaległości,

4) reskr. Min. Skarbu z dnia 28. XI. 1929. L. D. V. 17308/1/29, okólnik Izby Skarbowej z dn. 16. XII. 1929, L. W. II. 36364/29, którym zarządzono niestosowanie 14-dniowego terminu ulgowego do należności za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne,

5) reskr. Min. Skarbu z dnia 20. I. 1933, L. D. V. 20553/1/32, okólnik Izby Skarbowej z dn. 11. II. 1933, L. II 7114/33, okólnik Nr. 51/E. w sprawie terminu płatności kwot potrąconych przez służbodawców tytułem podatku dochodowego od uposażeń.

Okólniki powyższe ad 1—4 zostały zamieszczone również w zbiorze okólników, wydanych przez Min. Skarbu na str. 432 i następnych.

Z przytoczonych wyżej zarządzeń Min. Skarbu wynika, że termin 14-dniowy ulgowy, przewidziany w art. 2 cyt. na wstępie ustawy, stosuje się do **wszystkich zaległości podatków bezpośrednich,** (łącznie z nadzwyczajną daniną majątkową) z wyjątkiem

a) zaległości w należnościach za świadectwa przemysłowe i karty rejestracyjne,

b) zaległości podatku dochodowego od uposażeń co do których w myśl podanych pod 5) zarządzeń Min. Skarbu, termin płatności upływa zgodnie z postanowieniem części drugiej art. 112. ustawy o podat. dochod. w ciągu 7-miu dni po dokonaniu potrącenia bez doliczenia 14 dniowego terminu ulgowego.

c) podatku od tantjem.

Z treści przepisów artykułów 15 i 28 ustawy o podatku dochodowym wynika, iż instytucja, wypłacająca osobom tantjemy, zobowiązana jest podatek od tantjem potrącić przy wypłacie tantjemy, zaś odwieść do Kasy Skarb. w ciągu 7-iu dni po upływie miesiąca, w którym potrącenie nastąpiło, zatem podatek od tantjem opłaca się na tych samych zasadach, co podatek dochodowy. Dz. II. nie należy stosować przy wpłacie podatku od tantjem 14-dniowego terminu ulgowego (vide ustęp V. reskr. Min. Skarbu z dnia 8. III. 1933 L. D. V. 11. 218 ex 1933. tut. okólnik z dnia 28. II. 1933. L. II. 22339/33, okólnik Nr. 1 (podatek od tantjem).

Przypominając P. Kierownikom Urzędów Skarbowych powyższe zarządzenia Min. Skarbu, Izba Skarbowa poleca ścisłe stosowanie tychże, celem uniknięcia słusznych zażaleń płatniczyh.

Możliwości eksportowe.

Bliższe informacje w poniższych sprawach uzyskać mogą interesowani eksporterzy w Państwowym Instytucie Eksportowym. Przy zgłoszeniu należy powołać się na odnośny numer. Firmy, które nie pozostawały dotychczas w bliższym kontakcie z Instytutem, winny nadesłać jednocześnie swe referencje.

Firma austrjacka, reprezentująca światowy koncern dla aprowizowania Zachodniej Afryki, interesuje się importem z Polski konserw jarzynowych, owocowych, mięsnych oraz piwa. R/25099/3D/Pi.

Firmy francuskie poszukują kontaktu handlowego z Polską w dziale mięsa i przetworów mięsnych. R/24861/37/Sw.

Firma w Montevideo (Urugwaj) zapytuje o ziemniaki polskie, głównie sadzeniaki. R/25955/3A/Sw.

Firma francuska w Marsylji interesuje się importem z Polski przetworów wędliniarskich dla kolonij francuskich. R/25816/89/Sw.

Firma belgijska pragnie nabyć większą partję jelit. R/25483/29/Gi.

Firma francuska poszukuje importerów, którzy mogliby się podjąć dostaw do Francji ślimaków winniczków. R/23922/3R/Gi.

Firma angielska pragnie sprowadzać części składowe do wieszaków drewnianych. S/25476/40/Do.

Firma duńska pragnie wejść w stosunki handlowe z polskimi eksporterami dykt klejonych. S/24181/40/Do.

Firma holenderska pragnie nawiązać stosunki z polskimi eksporterami leżaków ogrodowych. — S/22382/40/Do.

Firmy holenderskie interesują się importem zabawek z drzewa. S/25322/54/Sz.

Na rynku holenderskim są widoki ulokowania koszyków wiklinowych, używanych w gospodarstwie domowem. Chodzi o szybkie terminowe dostawy. S/25163/49/Sz.

Kronika.

„PAPIERY HANDLOWE“, „PRZESYŁKA MIESZANA“.

Wolno dołączać blankiety P. K. O.

Jak wiadomo do przesyłek wysyłanych jako papiery handlowe nie można było dołączyć blankietów nadawczych P. K. O.

Obecnie Min. Poczt i Telegrafów zarządzeniem z 21 października rb. uregulowało tę kwestję. Wedle powyższego zarządzenia urzędy pocztowe winny traktować papiery handlowe, do których dołączono blankiety nadawcze P. K. O. **jako przesyłki mieszane**, a to z tego względu, że stawki taryfy pocztowej dla papierów handlowych i przesyłek mieszanych są jednolite.

W związku z powyższem **na przesyłkach z zawartością papierów handlowych do których dołączone zostały blankiety nadawcze P. K. O. należy umieszczać na stronie adresowej napis „przesyłka mieszana“.**

ZMNIEJSZENIE OBROTÓW W HANDLU.

Centralne organizacje kupieckie otrzymały informacje, stwierdzające spadek obrotów handlowych w październiku br. Według obliczeń zmniejszenie obrotów wynosi w porównaniu z wrześniem rb. 5—20 procent w rozmaitych branżach i dało się odczuć przedewszystkiem w handlu detalicznym. W handlu hurtowym zaznaczyło się nieco mniejsze osłabienie obrotów.

Na zmniejszone obroty skarży się przedewszystkiem detaliczny handel konfekcyjny i galanteryjny.

W sferach handlowych objaw ten, zaznaczający się na jesieni w okresie pełnego sezonu, wywołuje poważne zaniepokojenie. Ostatnie miesiące wykazywały już pewną stabilizację obrotów w handlu, po której spodziewano się ożywienia w sezonie a nie spadku obrotów.

Tanie książki ekonomiczne.

Ostatnie dwa tygodnie b.m. stały pod znakiem „Tygodnia Taniej Książki Ekonomicznej“, urządzonego przez chlubnie znane Towarzystwo Ekonomiczne w Krakowie, pod przewodnictwem prof. Krzyżanowskiego. Publiczność nabywała masowo cenne książki ekonomiczne, wydane przez Towarzystwo Ekonomiczne w Krakowie, oczywiście po cenach nadwyraz przystępnych. Jest zasługą Towarzystwa Ekonomicznego, że w dążeniu do spopularyzowania wiedzy ekonomicznej w społeczeństwie ponosi tak wielkie ofiary materjalne, jakiemi są niewątpliwie sprzedaże bardzo wartościowych i cennych dzieł i publikacyj ekonomicznych po groszowych cenach, pokrywających zaledwie koszty papieru i druku, a nieraz tylko papieru.

Jak się dowiadujemy, mimo zakończenia Tygodnia Taniaj Książki Ekonomicznej, można jeszcze w sekretarjacie Towarzystwa Ekonomicznego w Krakowie (Gołębia 20) oraz we wszystkich księgarnich krakowskich nabyć resztki książek ekonomicznych po cenach Tygodnia T. K. E., tak, że każdy ma jeszcze sposobność do uzupełnienia swej bibljoteki publikacjami, schodzącemi z rynku księgarskiego, które po niedługim czasie będą stanowiły poważną wartość, jako wydawnictwa wyczerpane.

Dnia 21-go b.m. (wtorek) o godz. 19-tej wiecz. wygłoszony zostanie w sali odczytywej Krakowskiego Towarzystwa Technicznego przy ul. Straszewskiego 28

ODCZYT p. t.

Oświetlanie sklepów, okien wystawowych i lokali.

Odczyt ten wygłosi inżynier specjalista ze Stow. Organizacji Gospodarki Świetlnej w Warszawie. W czasie odczytu wyświetlone będą liczne przeźrocza.

Wstęp wolny.

Ze względu na to, że odczyt ten umożliwi słuchaczom poznanie nowoczesnych zasad racjonalnego oświetlenia, zaprasza się Kupców na ten odczyt.

Eksport do Stanów Zjedn. Ameryki Północnej

Izba Przemysłowo - Handlowa w Krakowie zwraca uwagę eksporterów okręgu Izby, utrzymującym stosunki handlowe z rynkiem amerykańskim, na konieczność skrupulatnego przestrzegania przepisów celnych obowiązujących w Stanach Zjednoczonych, a dotyczącyych znakowania importowanych towarów. Omówienie wspomnianych przebisów znajdą zainteresowani eksporterzy polscy w najbliższym numerze czasopisma „Informator Eksportowy“, który ukaże się w najbliższym czasie.

POJĘCIE HANDLUJĄCEGO.

Kto twierdzi, że przeciwnik jego jest kupcem, musi to udowodnić; figurowanie nazwiska na szyldzie jeszcze nie wystarcza do przyjęcia, że odnośna osoba jest właścicielką handlu. (Orz. 6. X. 1932, III. 1 Rw. 1038/32, Prz. H. IX., poz. 1126).

WADY TOWARU.

Nadesłanie w miejsce zamówionego, oryginalnego towaru zagranicznego — towaru krajowego, o znacznie niższej jakości i wartości — nie jest samem tylko nadesłaniem towaru wadliwego, lecz jest nadesłaniem towaru innego, niż zamówionego. Oznaczenie przez sprzedawcę takiej przesyłki marką zagraniczną jest podstępem, który zwalnia nabywcę od obowiązku zachowania ustawowego terminu dla postawienia towaru do dyspozycji. (Orz. 19. X. 1932, II. 1. Rw. 1687/32, Prz. H. IX., poz. 1034).

STRATA POŻYCZONEGO KAPITAŁU NIE ULEGA POTRĄCENIU Z PRZYCHODÓW.

Wyrok Najw. Tryb. Adm. z 11 stycznia 1933 r. l. rej. 8624/31 w sprawie Ksawerego Wueschego w Radomsku przeciw Komisji Odwoławczej w Łodzi w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1930.

STRATA KURSOWA NA AKCJACH BANKU POL. NIE ULEGA POTRĄCENIU Z PRZYCHODÓW.

Wyrok Najw. Tryb. Adm. z 17 października 1932, l. rej. 3222/29 w sprawie firmy „Warszawskie Zakłady Przemysłowe Wyrobu Drożdży Prasowanych, Słodu i Spirytusu“ Sp. Akc. przeciw Ministerstwu Skarbu w przedmiocie wymiaru podatku dochodowego na rok 1926.

SZACUNEK REMANENTÓW. CICHE REZERWY. PRAWO DO PODWYŻSZENIA SZACUNKU REMANENTÓW.

Na prawo władzy do podwyższenia wartości remanentów przy wymiarze na zasadzie art. 21 ustawy o podatku dochodowym (poz. 411 Dz. U. z 1925 r.) nie ma wpływu na okoliczność, że odnośna różnica wartości pochodzi z czasu, poprzedzającego okres wymiarowy.

Wyrok Najw. Tryb. Adm. z 26 kwietnia 1933 r. l. rej. 9023/30.

Nowe prawo gospodarcze.

Kodeks zobowiązań i kodeks handlowy

W Dzienniku Ustaw Nr. 82 ogłoszono 3 nowe ustawy, mające bardzo wielką doniosłość dla życia gospodarczego, a to kodeks zobowiązań i kodeks handlowy, które wchodzą w życie dopiero **1-go lipca 1934 r.** oraz nowa ustawa o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością, która wchodzi w życie już z dniem **1-go stycznia 1934 r.** Przepisy nowej ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością będą miały częściowo również zastosowanie do spółek już zarejestrowanych.

Zastrzegając sobie omówienie powyższych ustaw na czas późniejszy, podajemy poniżej dosłowny tekst następujących przepisów

KODEKSU ZOBOWIĄZAŃ,

który przed ogłoszeniem ustawy wywołał ożywioną dyskusję w prasie fachowej i codziennej.

Art. 248: „Par. 1. Jeżeli dłużnik opóźnia się z wykonaniem zobowiązania pieniężnego, winien zapłacić wierzycielowi tytułem odszkodowania za opóźnienie odsetki umowne, a w braku umowy w tym względzie odsetki ustawowe, licząc od dnia wymagalności długu.

Par. 2. Odsetki te należą się wierzycielowi bez potrzeby wykazania przezeń jakiejkolwiek szkody i bez względu na to, czy dłużnik dopuścił się winy.

Par. 3. Wierzyciel może żądać nadto dodatkowego odszkodowania na zasadach ogólnych“.

Art. 269: „Gdyby z powodu nadzwyczajnych wypadków, jako to: wojny, zarazy, zupełnego nieurodzaju i innych klęsk żywiołowych, świadczenie było połączone z nadmiernemi trudnościami lub groziło jednej ze stron rażącą stratą, czego strony nie mogły przewidzieć przy zawarciu umowy, sąd może jeżeli uzna to za konieczne według zasad dobrej wiary, po rozważeniu interesów obu stron, oznaczyć sposób wykonania, wysokość świadczenia lub nawet rozwiązać umowę“.

Art. 437: „Par. 1. Jeżeli według umowy pożyczka ma być zwrócona w równowartości szlachetnego kruszcu lub pieniędzy zagranicznych, przelicza się pożyczkę na odpowiednią ilość kruszcu lub pieniędzy zagranicznych podług kursu z czasu i miejsca wypłaty pożyczki, **a biorący pożyczkę obowiązany jest w takim wypadku zapłacić tytułem zwrotu pożyczki kwotę, odpowiadającą wartości, jaką przerachowana w powyższy sposób ilość kruszcu lub pieniędzy zagranicznych przedstawia w pieniądzach krajowych w czasie i miejscu zwrotu pożyczki.**

Par. 2. Jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki, wierzyciel może żądać zapłaty, według swego wyboru albo

PODŁUG KURSU KRUSZCU,
lub pieniędzy zagranicznych w dniu wymagalności, albo podług kursu w dniu zapłaty".

Art. 211: Par. 1. Jeżeli przedmiotem zobowiązania jest suma, oznaczona w pieniądzach zagranicznych, dłużnik może zapłacić dług pieniądzmi krajowemi, chyba, że zapłata w pieniądzach zagranicznych wyraźnie zastrzeżona.

Par. 2. Wysokość sumy, którą dłużnik płaci pieniądzmi krajowemi, winna być obliczona według kursu pieniędzy zagranicznych w chwili i miejscu zapłaty.

Par. 3. Jeżeli dłużnik dopuścił się zwłoki, wierzyciel może żądać zapłaty, według swego wyboru, albo podług kursu pieniędzy zagranicznych w dniu wymagalności albo podług kursu w dniu zapłaty.

Par. 4. Jeżeli zapłata następuje pieniądzmi zagranicznemi, dłużnik może zapłacić sumę dłużną każdym gatunkiem pieniędzy, mających obieg prawny w kraju, którego pieniądzmi płaci".

Z KODEKSU HANDLOWEGO

podajemy następujące przepisy:

Art. 4: „Par. 1. Kupiec, który prowadzi przedsiębiorstwo zarobkowe w większym rozmiarze, jest kupcem rejestrowym.

Par. 2. Minister Przemysłu i Handlu w porozumieniu z ministrami skarbu, sprawiedliwości oraz rolnictwa i reform rolnych określa w drodze rozporządzenia, jakie przedsiębiorstwa uważa się za prowadzone w większym rozmiarze".

Art. 6: „Kupiec rejestrowy obowiązany jest wpisać się do rejestru handlowego".

Art. 54: „Kupiec rejestrowy obowiązany jest prowadzić według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej taką księgowość handlową, jaka ze względu na rodzaj i rozmiar przedsiębiorstwa jest konieczna celem ujawnienia stanu majątku i interesów handlowych.

Art. 55: Par. 1. Zapisy w księgach handlowych powinny być uskuteczniane w alfabecie języków, dopuszczonych w sądach siedziby przedsiębiorstwa lub oddziału.

Par. 2. Jeżeli według zasad prawidłowej rachunkowości kupieckiej rachunki mają być prowadzone w formie księgi, księga powinna być oprawiona i karta za kartą opatrzona numerem porządkowym.

Par. 3. Nie wolno pozostawiać odstępów w miejscach, które powinny być wypełnione. Nie wolno treści pierwotnej wymazywać lub w inny sposób czynić nieczytelną; poprawki powinny być dokonywane w taki sposób, aby tekst pierwotny można było odczytać.

Art. 56. „Księgi hadlowe, listy otrzymane, odpisy listów wysłanych, faktury i inne pisma, dotyczące zapisów, powinny być przechowywane przez dziesięć lat. Przy księgach handlowych termin ten liczy się od końca roku kalendarzowego, w którym został uskuteczniony ostatni zapis do księgi".

Art. 57: „Par. 1. Kupiec obowiązany jest przy rozpoczęciu przedsiębiorstwa, tudzież na koniec każdego roku obrotowego sporządzić inwentarz i bilans w walucie polskiej.

Par. 2. Inwentarz i bilans podpisze kupiec; przy spółkach jawnych i komandytowych podpiszą wszyscy spólnicy, upoważnieni do prowadzenia spraw spółki.

Art. 58. W inwentarzach i bilansach wolno wartość poszczególnych przedmiotów majątkowych oznaczać co najwyżej podług ich wartości rzeczywistej".

Wydawca Za Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter.
Redaktor odpow. Samuel Kurzman.
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków, Grodzka 62. Telefon 104-12